

De bevrijding nadert

Door Hans Nieuwenhuijsen

De invasie in Normandië verliep in eerste instantie redelijk volgens plan. Ook hier was een succesvolle misleidingstruc aan vooraf gegaan. Generaal Patton kreeg de opdracht voor de opbouw van een schijnleger van honderden opblaasbare plastic tanks, trucs en kanonnen op de Engelse kust bij het nauw van Calais. Hiermee werd gesuggereerd dat de landingen veel meer noordelijk zouden plaatsvinden. Pas na de eerste landingen zou Patton zich weer als leider bij de Amerikaanse troepen voegen

Operatie Overlord

Het weer in de voorafgaande dagen, met krachtige stormen, was weinig uitnodigend voor een oversteek. De geallieerden hadden echter beter zicht op de meteorologische ontwikkelingen in het westen dan de Duitsers. Op 5 juni 1944 zag het er naar uit dat de wind de volgende dag wat zou gaan liggen, en de geallieerde legers gingen aan boord voor operatie Overlord.

De misleiding en de weersverwachting hadden hun effect. De landingszone was slechts dun bemand, en Generaal Rommel had een paar dagen verlof genomen om de verjaardag van zijn vrouw in Duitsland mee te vieren. Hitler, die pas rond het middaguur het grote nieuws vernam omdat zijn staf hem niet eerder wilde wekken, dacht even dat het slechts een afleidingsoperatie betrof.

Binnen een paar dagen was de kuststrook door de geallieerden bezet over een breedte van ruim 100 km, en een diepte landinwaarts van 25 km. De twee westelijke stranden (met de codenamen Omaha en Utah) waren veroverd door de Amerikanen onder de leiding van generaal Patton, De drie oostelijke stranden (Juno, Gold en Sword) waren ingenomen door Britten en Canadezen onder gezag van de Engelse maarschalk Montgomery.

Op sommige stranden werd hard gevochten, maar de het totale verlies aan mensenlevens bleef beperkt tot minder dan 5% van de ruim 150.000 mannen die aan land waren gezet.

Nadat twee Duitse pantserdivisies uit het noorden waren gearriveerd, duurde het nog bijna twee maanden voordat het bij het meest oostelijke strand Sword gelande leger van Montgomery bij Caen kon doorbreken. Daarna ging het snel.

Bevrijding Parijs

Op 24 augustus werd Parijs bevrijd. Op 4 september werd de Wehrmacht verdreven uit Brussel en Antwerpen. De dag daarvoor was vanuit Londen een bericht ontvangen van koningin Wilhelmina waarbij zij alle militante verzetsgroepen opriep zich te verenigen zich als Binnenlandse Strijdkrachten (BS) onder het gezag van Prins Bernhard. De militante groeperingen van de Delta-organisatie konden dit verzoek invullen.

De Ordedienst

De Ordedienst met zijn Sectie V zag zichzelf, als grootste organisatie, ook de leider van het gewapend verzet. De LKP kon zich daarin vinden. Maar bij de RvV lag een probleem. Hun voorman, luitenant Jan Thijssen, had een grondige afkeer gekregen van de leider van de OD, de jonkheer Pieter Jacob Six, die hij te arrogant en elitair vond. De eigenzinnige Thijssen weigerde zich te voegen onder het gezag van Delta C. Veel van zijn aanhangers sloten zich later aan bij de OD of de LKP.

Explosie van emoties

De snelle opmars van de geallieerden leidde tot een explosie van emoties: vreugde en hoop bij de vrienden en angst en vrees bij de vijand. De dag na de inname van Antwerpen, dinsdag 5 september '44, zou onze geschiedenis ingaan als 'Dolle Dinsdag'. Door een aantal landgenoten werd de rood-wit-blauwe vlag met de oranje wimpel al naar buiten gestoken, Grote aantallen Duitsers en NSB'ers vluchtten in paniek naar Duitsland. Nazi-kopstuk Seyss Inquart en de NSB-leider Mussert vertrokken naar het oosten van het land om zo snel mogelijk naar Duitsland te kunnen vluchten.

Telefoonverkeer platgelegd

Al het telefoonverkeer werd van hoger hand platgelegd. Voor de verzetsverbindingen van de Delta-organisatie zou dit ramp zijn.

Het was verzetsman Neher die hiervoor een oplossing bood. Hij zorgde ervoor dat het onbekende telexnetwerk van de PTT, toen een nouveauté waarvan alleen de dienst zelf gebruikmaakte, ter beschikking kwam van het Delta-collectief. Het centrale station Delta-C werd geïnstalleerd in de kamer van Frits Nieuwenhuijsen op de Westergasfabriek.